

MAGYAR REGIONÁLIS TUDOMÁNYI
TÁRSASÁG XX. VÁNDORGYŰLÉSE

KOVÁCS TERÉZ professzor
emerita:

**Hogyan lett a termelő falúból
szolgáltató falu? Modellváltás
Erdőbénye példáján**

BUDAPEST, 2022. OTÓBER 6-7.

Kovács Teréz

teri49@gmail.com

Pécsi

Tudományegyetem

KI-KÖLTÖZŐK

A VIDÉKI DZSENTRIKÁCIÓ SZEREPE
A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSBEN - OTKA

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

Tartalom

- 1. Kutatási téma, kérdés és módszerek
- 2. Erdőbénye bemutatása
- 3. Az 1945 előtti társadalom
- 4. A szocializmus kora
- 5. A rendszerváltás után...
- 6. Napjaink beköltözői
- 7. Néhány fotó

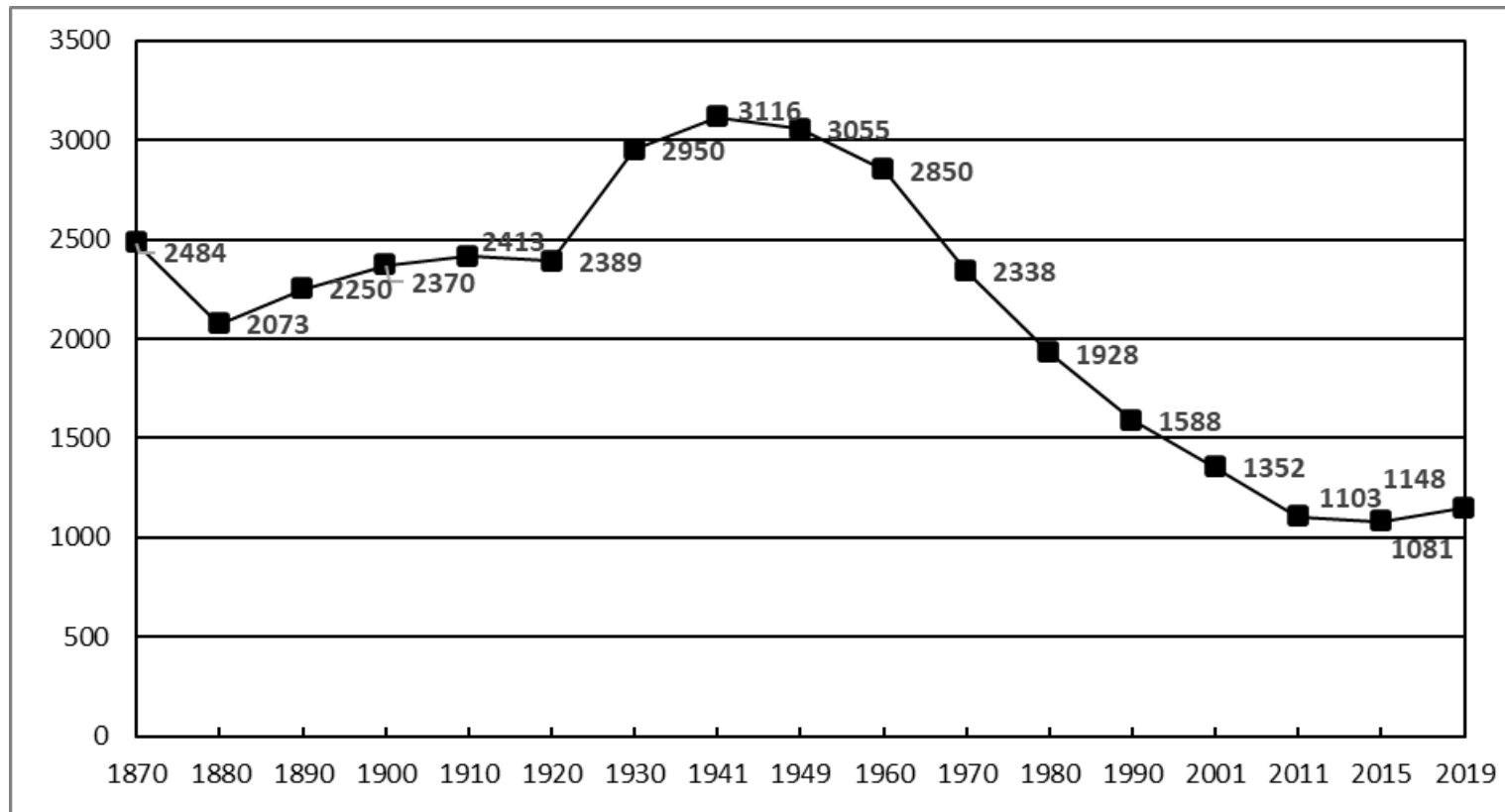
1. Kutatási téma, kérdés és módszerek

- Vidéki dzsentrifikáció szerepe a településfejlesztésben
OTKA FK-138098 projekt
- Témavezető: **Tomay Kyra** PTE BTK adjunktus
- Kik és miért költöztek el Erdőbényéről; kik költöztek a helyükre?
- Irodalmi másodelemzés, félig strukturált interjú (6 csoport),
- Az interjúkat a DSZDI doktorandusszal **Orbán Évával** készítettem és a fotók nagy része is az Ő munkái.

2. Erdőbénye fekvése

2. Erdőbénye demográfiai folyamatai

3. 1945 előtti erdőbényei társadalom

- Szepesi-Lackó Máté 1631 aszú bor leírása
- 17. század mezőváros
- szőlő, erdő, bánya
- Borászok, kádárok, köfaragók
- 18. század zsidók: borkereskedelem, helyi szolgáltatások
- 1944-ben a lakosság közel 1/3-a zsidó volt

4. Szocializmus kora: szakszövetkezet, magas szintű önellátás

5. Rendszerváltás után...

- Munkahelyek folyamatosan szűntek meg, újak nem létesültek
- Szőlőterületeket elhanyagolták (nem érte meg?!)
- Mire felépült az új iskola, tornaterem elfogytak a gyerekek
- 2008 Bodrogkeresztúr iskola telephelye, csak 6 osztályig helyben
- Fiatalok elköltözése: külföldi munkavállalás, városba, közmunka
- Üresen álló házak
- Házak alacsony ára miatt megindult városiak házvásárlása **második otthonként** való használata

6. Napjaink beköltözői 1.

- Budapesti felső középosztálybeli, világlátott attitűdök, akik borászok lettek:
- 2002 Béres József 45 ha szőlő
- Zsolt 2007 szőlő, házak, Bor, mámor , Bénye Egyesület, majd 2009 volt az első fesztivál,
- 2014 nagyszabású fesztivál: program füzet, belépő, kordonok
- Helyiek úgy érezték, hogy ők ebből ki vannak rekesztve
- 2017 új elnök Rémusz, aki új stílus

6. Napjaink beköltözői 2.

- Miért költözött ide?
- *„Beleszerettem a tájba, a szőlő szeretettete és az olcsó ingatlan”*
- *„a csend miatt” „ház, udvar amibe első látásra beleszerettem”*
- Panziók sora épül, borászok, nyaralósok mellett a helyiek és önkormányzat is építkezik, fejleszt
- Lakodalmak, egyéb rendezvények kell a szállás
- Szépül a falu, házak árai nőnek, javul a foglalkoztatás

Zsidó temető

Egykori koccsma

A bicikli kölcsönzés ára

Támogatási összeg

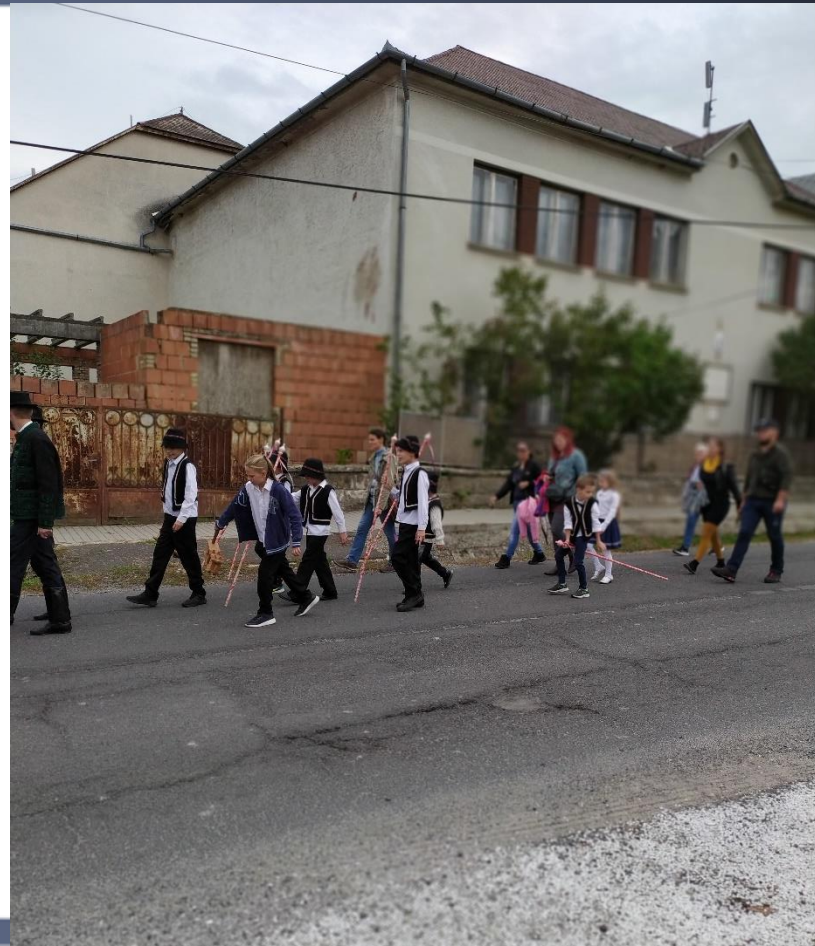
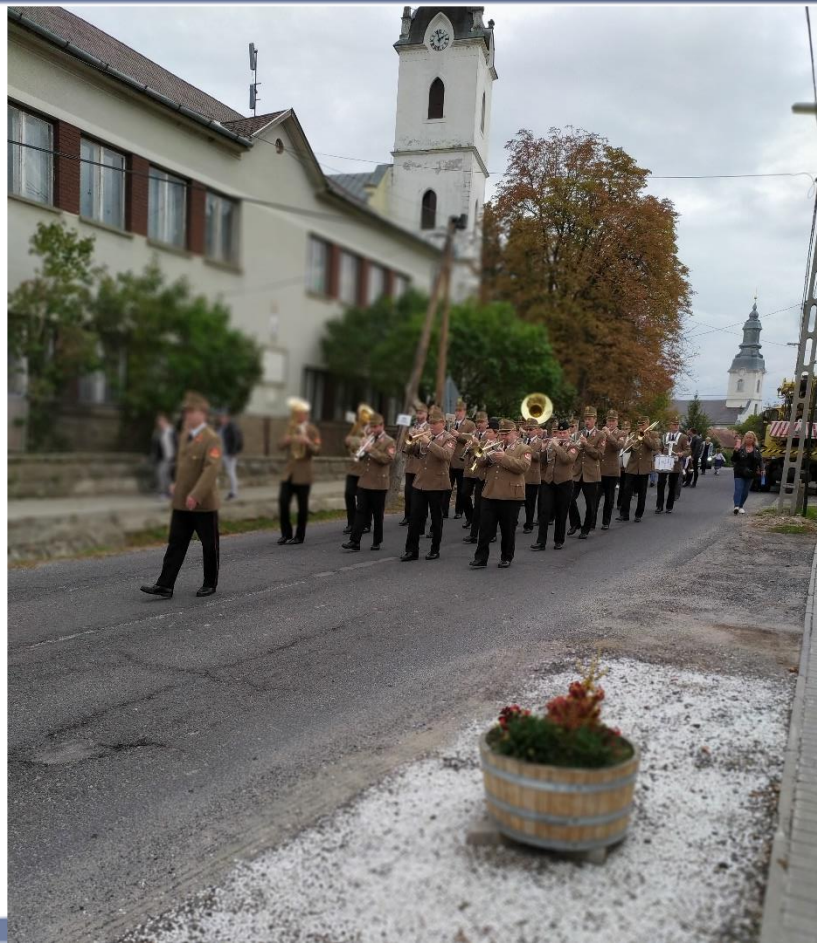

A TÁMOGATÁS ÖSSZEGE:
128,79 MILLIÓ FORINT

Budaházy-Fekete kúria

Aszú ünnepe - szüreti felvonulás

A polgármester és az országgyűlési képviselő az Aszú ünnepén

Köszönöm a figyelmet!

Legfrissebb publikációk:

Kovács T. – Bodnár Zs. 2016: Erdőbénye: A hagyományos és a posztmodern falu között félúton. *A Falu*. Ősz. 31-48.

Kovács T. 2022: A Bor, mámor Bénye fesztivál hatása a budapesti dzsentrifikánsokra és egy zempléni kistalu lakosságára. In: Horeczki R.-Szabó T. (szerk.) *A vidéki Magyarország a pandémia korában IX. Falukonferencia*. KRTK Regionális Kutatások Intézete, Pécs. 209-220.

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

KI-KÖLTÖZŐK
A VIDÉKI DZSENTRIKÁCIÓ SZEREPE
A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSben - OTKA